

EUROAMIRA

Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE
Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207
Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: R021648235
Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro
E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com
Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iasi
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iasi

PUNEREA IN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL PRIN CONSOLIDAREA SI CONSERVAREA BISERICII „SFANTUL IOAN BOTEZATORUL" DIN CADRUL ANSAMBLULUI MANASTIRII VARATEC

Amplasament: Sat Varatec, Str. Veronica Micle, Nr.25, Comuna Agapia, Judetul Neamt

- STUDIU ISTORIC -

Beneficiar: Sfinta Manastire Varatec

Proiectant general: S.C. EUROAMIRA S.R.L.

Proiectant de specialitate:

Faza: D.T.A.C.+Pth

CUPRINS:

1. INTRODUCERE.....

1.1. Obiectul studiului.....

1.2. Metoda si scopul studiului.....

1.3. Regimul juridic de protectie.....

2. INVESTIGATII, CERCETARI ISTORICE SI ARHITECTURALE.....

Contextul istoric de evolutie a obiectului studiat si starea actuala

2.1. Amplasare.....

2.2. Inregistrari in Lista Monumentelor Istorice 2015.....

2.3. Scurt istoric al zonei.....

2.4. Biserica „ Sf. Ioan Botezatorul”- scurt istoric.....

2.5. Situatia actuala.....

3. EVALUAREA CULTURALA GLOBALA IN CONFORMITATE CU METODOLOGIA IN VIGOARE.....

- 3.1. Criteriul vechimii
- 3.2. Criteriul referitor la valoarea arhitecturala, artistica
- 3.3. Criteriul referitor la frecventa, raritate si unicitate
- 3.4. Criteriul referitor la valoarea memorial- simbolica
- 3.5. Concluzii

BIBLIOGRAFIE.....

ANEXE.....

1. INTRODUCERE.....

1.1 *Obiectul studiului*.....

Studiul are ca obiect evaluarea resursei culturale, istorice, artistice si, nu in ultimul rand, de memorie a locului, in baza criteriilor specifice domeniului, a spatiilor publice, culturale si religioase ale bisericii „ Sf. Ioan Botezatorul”, compus din:

- *Denumirea obiectivului de investitie: **PUNEREA IN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL PRIN CONSOLIDAREA SI CONSERVAREA BISERICII „ SFANTUL IOAN BOTEZATORUL” DIN CADRUL ANSAMBLULUI MANASTIRII VARATEC***

1.2. *Metoda si scopul studiului*.....

Prezentul studiu isi propune stabilirea valorii/ resursei culturale si istorice ale Bisericii „ Sf. Ioan Botezatorul” , precum si raportul dintre consrvarea acestor valori si dezvoltarea viitoare, pe baza criteriilor de specialitate. Evaluarea resursei culturale se fundamenteaza pe:

- Informatiile cuprinse in literatura primara- documentele de arhiva- incluzand in aceasta categorie si analiza evolutiei monumentului, atat pe baza surselor iconografice de epoca, cat si pe baza planurilor cartografice si topografice istorice ale localitatii;
- Informatii cuprunse in arhitectura secundara- materiale apartinand literaturii de specialitate (istoria arhitecturii, istoria evolutiei urbanistice a zonei etc.);
- Analiza situatiei existente in prezent in situ, situatie abordata prin cercetarea de teren si documentarea fotografica detaliata.

Totodata, pentru formularea unor concluzii argumentate privind restrictiile si permisivitatile care privesc valorile culturale ale imobilului studiat, se va pune in discutie, pe baza criteriilor specifice domeniului in contextul local;itatii din care face parte si aria de influenta a bisericii studiate in zona imediat inconjuratoare.

1.3. Regimul juridic de protecție.....

Biserica "Sf. Ioan Botezatorul" este situată pe terenul 61Cc, care are o suprafață de 672 mp. **Terenul 61Cc** este înscris în Cartea funciară nr. 50194, comuna Agapia, și este proprietatea *Sfintei Mănăstiri Varatec*, CIF: 2860575, dreptul de proprietate fiind intabulat în cartea funciară.

Intabularea dreptului de proprietate asupra terenului 61Cc reiese din EXTRASUL DE CARTE FUNCIARĂ PENTRU INFORMARE emis de Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară NEAMT, anexat prezentei documentații.

2. INVESTIGAȚII, CERCETĂRI ISTORICE ȘI ARHITECTURALE.....

2... Amplasare.....

Biserica "Sf. Ioan Botezatorul" este situată în comuna Agapia, care se află în partea central-nordică a județului Neamț, la sud de orașul Târgu Neamț, în depresiunea Ozana-Topolita, la poalele subcarpaților Moldovei, pe malurile râurilor Filioara și Agapia. Comuna Agapia este traversată de drumul național 15C (cu micile ramificații DN15F și DN15G), care leagă Piatra Neamț de Falticeni. În comuna Agapia se află două arii protejate: Codrii de Arama (pentru gorun) și Codrii de Argint (pentru mesteacan), ambele de tip forestier.

Din oricare parte ar veni, călătorul obișnuit cu înfățișarea istoricelor și renumitelor mănăstiri: Bistrita, Neamț, Secu, Slatina, Rasca, Dragomirna, Moldovita, Sucevita, Putna, Cetățuia, așezări calugărești împrejmuite de ziduri masive, adevărate cetăți de apărare, văzând Varaticul, este surprins. El găsește aici, ca și la Agapia de altfel, un sat mănăstiresc, cu hudițe și poteci. În mijlocul acestui sat străjuiește, zvelta și dominantă, biserica mare *Adormirea Maicii Domnului*, încinsă și ea de un zid care, însă, nu da mănăstirii înfățișarea de cetate monumentală. Vizitând Mănăstirea Varatec prin 1840- 1850, Wilhelm de Kotzebue, consul rus la Iași, remarcă unele dintre particularitățile satului mănăstiresc: „... casele și casutele umbrite de copaci bătrâni erau împrăstiate fără nici o regulă; câte unele se ratacisera până la marginile pădurii și ferestrele lor luceau ca aurul în razele soarelui ce apunea. Garduri de lemn, de felurite

chipuri, desparteau gradinile unele de altele; totul se arata curat si bine tinut si infatisa icoana unei vieti regulate, dusa de o numeroasa si pasnica colonie” .

2.2. Inregistrari in Lista Monumentelor Istorice 2015.....

Biserica studiata este monument istoric si face parte din **Ansamblul „Mănăstirea Văratec”, înscris în LMI 2015, având codul LMI 2015- NT-II-a-A-10732, date: sec. XVIII-XX:**

1. Biserica „Adormirea Maicii Domnului”- cod LMI 2015- NT-II-m-A-10732.01, date: 1807-1808 ;
2. Turn clopotniță de poartă- cod LMI 2015- NT-II-m-A-10732.02, date: sec. XIX ;
3. Biserica „Sf. Ioan Botezătorul”- cod LMI 2015- NT-II-m-A-10732.03, date: 1844, adăugiri cca. 1880;
4. Biserica „Schimbarea la Față”- cod LMI 2015- NT-II-m-A-10732.04, date: 1847;
5. Case monahale- cod LMI 2015- NT-II-m-A-10732.05, date: sec. XIX - XX.

Alte obiective- monument istoric din satul Varatec sunt:

- **Casa Lahovari**- cod LMI 2015- NT-II-m-B-10731, date: sf. sec. XIX;
- **Școală**- cod LMI 2015- NT-II-m-B-10733, date: înc. sec. XX;

Nu exista inregistrari in Repertoriul Arheologic National.

2.3. Scurt istoric al zonei.....

Vatră monahală relativ nouă, datând de la sfârșitul secolului al XVIII-lea, Văraticele continuă firul monastic a două așezări mănăstirești mai vechi- Boiștea și Topolița. Dacă mănăstirea Boiștea, apare menționată întâia oară într-o „carte” a domnitorului Ștefan al II-lea, datată 6 iunie 1446, în schimb mănăstirea Topolița ia naștere prin fenomenul „roirii monahale”, constând în strămutarea monahiilor de la Boiștea, pe la jumătatea secolului al XVI-lea.

EUROAMIRA
Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE
Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207
Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: RO21648235
Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro
E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com
Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iași
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iași

Intemeierea schitului Vratic, prin osardia monahiei Olimpiada s-a facut, cum s-a aratat, cu sfaturile starețului Paisie de la Manastirea Neamt si cu binecuvantarea chiriarhala. Asezarea calugareasca de la Topolita, impresurata intre timp de locuitorii satului cu acest nume, nu mai era pentru vietuitoarele de acolo un loc potrivit, cerut de pravila calugareasca. Alegerea schitului pentru noul schit Varatic, intr-o regiune mai izolata, mai indepartata de asezari omenesti, intemeierea acestuia, stramutarea unor calugarite de la Topolita si de la Gura Carpenului in schitul cel nou, la care, treptat, au venit multe alte vietuitoare, pune in lumina una dintre particularitatile vietii monahale.

***Mănăstirea Văratec** - fotografie de epocă din anul 1884. Desen de Maria Adelaide Walker.*

Același proces se va repeta după mai bine de două secole, de data aceasta Varaticul constituind vatra monahală aleasă de călugărițele strămutate de la Topolița, din cauza dezvoltării satului și a situării improprii a mănăstirii la răscruce de drumuri.

Întemeierea comunității monahale de la Varatic se datorează, conform tradiției, Monahiei Olimpiada, care, ajutată de Duhovnicul Iosif și mai multe monahii, cu binecuvântarea starețului Paisie de la Neamț și a mitropolitului țării Gavriil Calimachi (1760- 1786), pune bazele unei mici sihăstriei, în jurul anilor 1781- 17851. Aceasta

cunoaște o evoluție foarte rapidă, datorată înmulțirii soborului, astfel încât după 1790, în documentele epocii (hrisoave, acte de danie) comunitatea monahală apare sub denumirea de schit. Trecând prin faza unificării administrative cu așezarea monahală de la Agapia, începând cu 1803, etapă de scurtă durată, Varaticul este declarat mănăstire independentă printr-un hrisov al domnitorului Mihai Sturza, datat 1839. Faptul este cât se poate de firesc dacă ținem cont că la acea dată soborul Varaticului număra peste 600 de viețuitoare, de proveniență geografică și socială foarte diversă. Aceeași sporire progresivă a numărului viețuitoarelor determină și înălțarea unei biserici de piatră în incinta mănăstirii, biserica principală cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” - în locul unei mai vechi biserițe de lemn, precum și a altor două locașuri în cadrul așezării monahale de la Varatic, având hramurile „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul” și „Schimbarea la Față”.

Mănăstirea Văratec a fost descrisă în mai multe opere literare care descriu zona munților Neamțului.

Printre primii autori care au descris Mănăstirea Văratec se află diplomatul Wilhelm de Kotzebue (1813-1887), care a trăit 15 ani în Principatul Moldovei și s-a căsătorit în 1842 cu una dintre fiicele prințului Gheorghe Cantacuzino și ale Elenei Gorciakof. El a scris o carte de memorii intitulată *Aus der Moldau. Bilder und Skizzen* (publicată la Leipzig în 1860), care a fost tradusă în limba română de Anna Rosetti-Maiorescu în 1884, la București, sub titlul *Din Moldova. Descrieri și schițe*. În schița „Mănăstirea Tomnatica (Varatic)”, diplomatul german descrie o călătorie făcută în zilele de 11 și 12 iulie 1853 la Mănăstirea Văratec. El este încântat de priveliștea maiestuoasă, cu munți care „se înălțau în fața noastră, acoperiți cu păduri tufoase de brazi întunecoși”. Pe atunci, în mănăstire viețuiau vreo 800 de călugărițe. În jurul bisericii se aflau case călugărești risipite pe un vast teritoriu, despre care Kotzebue scria: „Casele și căsuțele umbrite de copaci bătrâni erau împrăștierte fără nici-o regulă; câte unele se rătăciseră până la marginea pădurii, și ferestele luceau ca aurul în razele soarelui ce apunea. Garduri de lemn de felurite chipuri despărțeau grădinile unele de altele; totul se arăta curat și bine ținut și înfățișa icoana unei vieți regulate dusă de o numeroasă și pașnică colonie. Din mijlocul acestor case se înălțau turnurile a două biserici ciudat zugrăvite cu multe fețe, și sunetele clopotelor pentru vecernie ajungeau rar și limpede până la noi”.

EUROAMIRA
Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE
Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207
Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: RO21648235
Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro
E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com
Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iasi
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iasi

Musafirii au fost întâmpinați de 14 maici care le-au adus o tavă cu dulceață și un pahar de apă. Au fost găzduiți într-o chilie în care se aflau canapele și jilțuri umplute cu lână, mese rotunde, ceasornice, bibelouri, farfurii de porțelan, tabachere și cărți. Li s-a adus cafea turcească, iar musafirii și-au aprins ciubucele. Kotzebue împarte călugărițele în trei categorii: cele intrate aici din vocație, fetele sărace venite aici pentru a scăpa de viața grea și fete din familiile boierești aduse aici de părinți pentru a nu reduce moștenirea ce urma a fi lăsată celorlalți copii.

Printre primii scriitori care au poposit aici s-a aflat și poetul și diplomatul Dimitrie Bolintineanu, aflat în toamna anului 1857 într-o călătorie prin Principatul Moldovei. El a descris această călătorie în volumul de memorialistică *Călătorii în Moldova (1859)*. Poetul a mers la Mănăstirea Văratec, unde fusese invitat cu câteva zile înainte de către maica Eugenia Negri. Pe drumul spre mănăstire, el întâlnește trei trăsură, în prima dintre ele aflându-se maica Eugenia ce mergea la Iași. Aceasta se oferă să-i însoțească la mănăstire, dar poetul nu vrea să primească, iar în cele din urmă maica Eugenia le recomandă o maică care urma să le deschidă casa sa drumeților și să le ofere găzduire. Înainte de a intra în incinta monahală, „trecurăm printr-un sat. Acest sat este format în mare parte de casele călugăriților. Un oraș de călugărițe!”.

El descrie casa maicii Eugenia, unde găsește o bibliotecă în care se aflau toate cărțile tipărite până atunci în limba română și un salon care rivaliza în lux cu cele mai renumite saloane din Iași. Pe atunci, la Văratec viețuiau mai multe sute de călugărițe, care formau un sat mănăstiresc. El laudă patriotismul maicii Safta Brâncoveanu, „acea femeie extraordinară pentru timpul nostru; ea lăsa poziție strălucită, bogății mari și, oprindu-și o parte din veniturile sale, se retrase într-această mănăstire. Călugărițele din Văratec ne spuseră că, puțin timp înainte de a muri, bătrâna Brâncoveancă zicea: «Este un an de când era să sfârșesc cu viața; dorința însă a vedea Principatele unite, mi-a lungit zilele; acum speranța este pierdută pentru mine; nu mai am pentru ce să trăiesc»”.

Memorialistul Nicolae T. Orășanu a vizitat mănăstirea în anul 1860, scriind următoarele: „*Această mănăstire în care locuiesc peste șase sau șapte sute de maici (...) are una dintre cele mai frumoase pozițiuni din Moldova (...) Aici am cunoscut pe maica Eugenia Negri, sora reprezentantului nostru la Constantinopol - Costache Negri - care e o femeie foarte respectabilă și amatoare de instrucțiune*”.

Copilărint în satul Humulești din apropierea mănăstirii, marele scriitor Ion Creangă a descris zona unde a copilărit la începutul părții a III-a din Amintiri din copilărie (1881). El o menționează cu următoarele cuvinte: „*Varaticul, unde și-a petrecut viața Brancoveanca cea bogată și milostivă*”.

Prozatorul Mihail Sadoveanu a călătorit și el la mănăstire, scriind în volumul Oameni și locuri (1908) următoarele: „Maici, unele bătrâne, cu fețele liniștite, altele tinere, care te privesc în treacăt, cercetător ca orice femei curioase, trec drumul. (...) Sunetul clopotului se împrăștie dulce la sfârșitul liniștit al zilei. Apoi conținește. Și peste sat se întinde tăcerea mai mare, și peste sat, și-n muntele încărcat de brazi sumbri care se ridică drept deasupra bisericii în roșata asfințitului”.

Pe aici a trecut și scriitorul Calistrat Hogaș în călătoriile sale prin Munții Neamțului de la sfârșitul secolului al XIX-lea, descriind mănăstirea în povestirea „De la Văratice la Săcu” din volumul Pe drumuri de munte (1912). După cuvintele scriitorului, Mănăstirea Văratec „își revarsă valurile sale de case albe pe poalele colinelor, cu care se isprăvesc munții săi”. El a stat două zile, constatând că în lunile de vară veneau aici o mulțime de oaspeți din toate părțile Moldovei pentru o lună sau chiar două, dorind să-și caute odihna sufletească în aceste locuri însuflețite de o viață mai dulce și mai tihnită. Studiind chipul călugărițelor, Hogaș observă o „fățarnică smerenie”, fiind cuprins de milă și revoltă față de „atâta tinerețe, atâta vigoare și atâta frumusețe chiar înmormântate sub mohorâta îmbrăcămintă sacramentală”.

Hogaș a fost impresionat de frumusețile naturale din jurul mănăstirii și de liniștea de aici: „*munții Văratice sunt așa de înalți, pădurile atât de umbroase, văile atât de tănuite și de adânci, râurile atât de limpezi, fânețele atât de dese, de înalte și de înflorite, aerul atât de îmbălsămat, încât sufletul cel mai zglobiu se simte înmuiet de o dulce melancolie și ochiul călătorului se oprește visător când pe o frunză de mesteacăn tremurătoare, când pe potirul rumen al unei flori ce se leagănă molatic sub mângâierea dulce a vântului, când pe unda care, veselă că a izbutit să se suie pe spatele unui bolovan greoi, trece de ceea parte, îi spune o glumă și-și urmează drumul înainte, scâldându-se în raze de soare*”.

EUROAMIRA
Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE
Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207
Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: RO21648235
Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro
E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com
Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iasi
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iasi

Scriitorul și teologul Gala Galaction a prezentat și el peisajul monahal de la Văratec. „*Dacă mă gândesc la Varatec, îi văd turlele cum se ivesc peste livezi și peste holde, văd alături Filiul, dealul rotund ca un arici și purtând pe el stejari în loc de țepi, văd căsuțele albe ca omătul risipite larg printre sutele de nuci și cireși, văd biserica Sf. Ioan, mormântul Veronicăi Micle (...) și de prin prejur dealuri de aluni și de mesteacăn, văi albite de romaniță, zidurile negre ale pădurilor de brad*”.

Mănăstirea Văratec - fotografie de epocă din perioada 1901-1904. Fotografie realizată de Alexandru Antoniu (1860-1925) și publicată în “Album general al României: compus din 300 tablouri reprezentând monumentele istorice și contimporane, pozițiuni pitoresci, Domeniul Coroanei și costume naționale cu descrierea istorică și pitorească” (Dresden, C. G. Röder, 1901-1904).

Biserica principală „Adormirea Maicii Domnului”, construită între anii 1808-1812 din piatră de râu și cărămidă, cu ziduri groase de 1 m, este denumită de obștea monahală și „Biserica Mare”. Este un edificiu eclectic, cu elemente ale vechiului stil medieval moldovenesc (sec XIV – XVI) și elemente de arhitectură străină care au pătruns în Moldova la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. Biserica e dreptunghiulară, cu o singură absidă la capătul estic și două abside laterale ale naosului.

EUROAMIRA

Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE
Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207
Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: RO21648235
Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro
E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com
Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iasi
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iasi

Biserica "Adormirea Maicii Domnului" - fotografie de epocă din anul 1848, după o gravură din "Almanah de invatatura si petrecere"

Fațadele sunt simple și netede, doar un brâu de firide oarbe înconjoară biserica pe sub streșini. Cele două turle sunt rotunde – deși baza lor e octogonală – și, prin înălțimea și zveltețea lor reprezintă marca arhitecturală inconfundabilă a Bisericii. Edificiul este conceput într-o singură navă, având un exonartex (pridvor închis), pronaos, naos și altarul. Pe părțile laterale ale exonartexului, se află două pridvoare rotunde, cu acoperișul în formă de bulb, adăugate mai târziu. Altarul este despărțit de restul Bisericii printr-o superbă catapeteasmă sculptată în lemn de tisă și poleită cu aur, lucrare cu o deosebită valoare artistică, executată de Constantin Zugravul în 1816, pe cheltuiala logofetesei Elenco Paladi. Frescele originale din interior, pictate în 1841, au fost refăcute în 1882, așa cum atestă inscripția de pe peretele nordic al exonartexului (pridvorului de la intrare): „Această biserică a fost pictată în ulei de către pictorii D. Ioan și T. Iliescu, în 1882”.

Pisanie în Biserica "Adormirea Maicii Domnului"

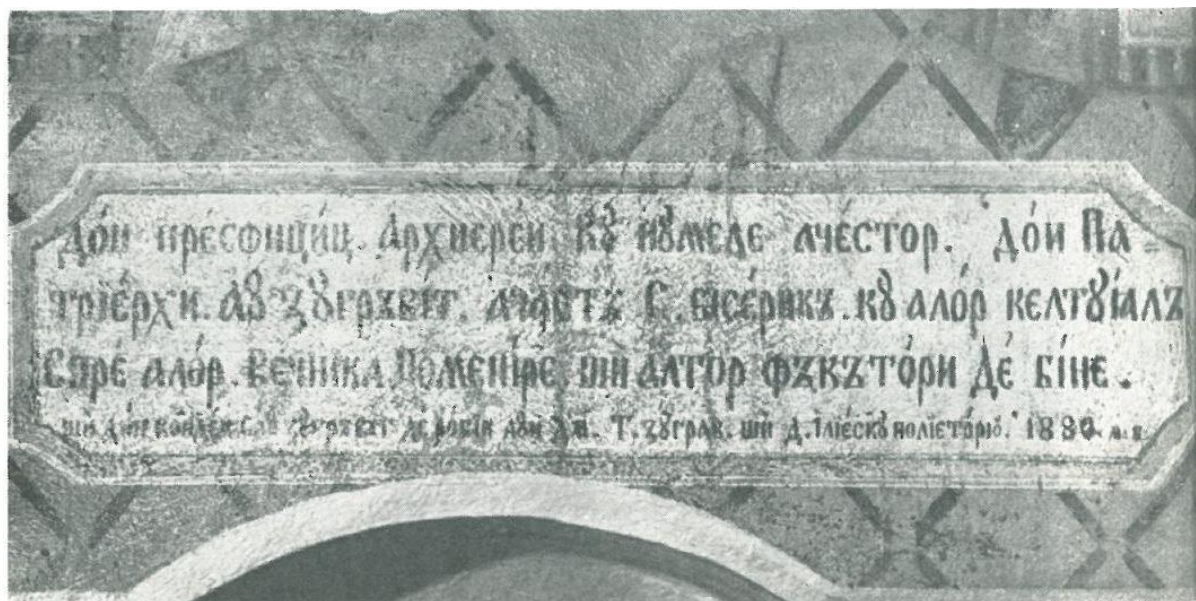
EUROAMIRA

Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE
Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207
Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: RO21648235
Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro
E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com
Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iasi
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iasi

În 1844 a fost construită cea de-a doua **Biserică cu hramul „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”**, cu trei turle, clopotniță din lemn și pridvor din piatră. La umbra zidurilor de piatră ale bisericii, ca o mărturie care amintește de cimitirul de altă dată, se află mormântul poetei Veronica Micle.

Inscripție în detaliu- în Biserică cu hramul „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”

A treia Biserică, **„Schimbarea la Față”**, a fost construită în 1847, ctitorie a Monahiei Eufrosina Lazu, fondator și ctitor a Bisericii Sf. Ioan Botezătorul, alături de domnitorul Mihail Sturza și soția sa Smaranda.

Biserică,
„Schimbarea la Față”

EUROAMIRA

Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE
Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207
Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: RO21648235
Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro
E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com
Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iasi
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iasi

Pictura este realizată de renumitul artist român Ieremia Profeta. Tot aici se află și cimitirul mănăstirii. Biserica are plan dreptunghiular, având atașat un pridvor de lemn în colțul sud-vestic. Pe acoperișul lăcașului de cult se află trei turle înalte, din lemn. Inițial era compartimentată în pronaos, naos și altar, dar ulterior a fost construit un pridvor de lemn pentru a proteja intrarea situată la sud-vest. Acest lăcaș de cult are o catapeteasmă veche, care datează de la jumătatea secolului al XIX-lea.

*Pisanie în biserică,
„Schimbarea la Față”*

Biserica a fost pictată abia în anul 1965 de către Eremia Profeta (1914-2002). La intrarea în curtea bisericii, înspre est, a fost zidit un turn-clopotniță, în care se afla un clopot de pe vremea maicii Olimpiada (1838) și unul rămas de la Eufrosina Lazu (1851). În prezent, prin curtea acestei biserici se intră în cimitirul actual al mănăstirii, amplasat spre nord-vest.

EUROAMIRA

Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE

Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207

Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: R021648235

Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro

E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com

Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iasi
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iasi

2.4. Biserica „Sf. Ioan Botezatorul”- scurt istoric.....

Biserica „Sf. Ioan Botezătorul”- fotografie de epocă din perioada 1929

Biserica „Sf. Ioan Botezătorul”- cod LMI 2015- NT-II-m-A-10732.03:

Nu se cunoaste cu exactitate timpul cand s-a construit biserica “ Sf. Ioan Botezatorul” , situata pe o culme, la aproximativ 150m. de biserica “ Adormirea Maicii Domnului”, in directia sud- est, in cimitirul vechi al manastirii. Biserica este lipsita de pisanie, iar istoria ei este consemnata in principal de traditie, conform careia, ar fi fost inaltata in 1817, utilizandu-se elemente structurale din lemn recuperate de la prima biserica a Manastirii Varatec, de la sfarsit de secol XVIII, extinzandu-se apoi in secolul XIX, dupa terminarea bisericii *Adormirea Maicii Domnului*.

Nu este cunoscuta planimetria si dimensiunile bisericii initiale din lemn. Se presupune ca ar fi fost o constructie modesta, in locul careia urma sa se cladeasca, peste 2-3 decenii, o biserica de zid.

Initial biserica a deservit cimitirul manastirii, ea fiind situata in partea de sud-est a bisericii *Adormirea Maicii Domnului*, in afara incintei acesteia, pe culmea unui deal

din imediata vecinătate. Pe gravura publicată în anul 1848, se vede, în parte, silueta bisericii. Inscriptia votivă, dacă a existat, nu s-a păstrat.

Biserica de cimitir a fost refăcută din piatră în anul 1844, în timpul stăreției mamei Eufrosina Lază. Momentul rezidirii acestei biserici este consemnat și în Pomelnicul Sfintei Biserici cu hramul *“Năsterea Sfântului Ioan Botezătorul”*. Referitor la biserică de zid, în pomelnicul lăcașului de cult sunt precizate următoarele: „*Pomelnicul sfintei biserici cu hramul Năsterea Sfântului Ioan Botezătorul, care din nou s-au zidit în anul 1844 și s-au sfintit de arhiereul Iosif Bobulescu. Fondatorii sfintei biserici au fost mai întâi Sfântia Sa Schimonahia Eufrosina Lază, arhimandrita și stareta sfintei mănăstiri Varaticu, și al doilea, cu ajutorul soborului și a altor făcători de bine*”. Ea a suferit unele adăugiri în jurul anului 1880.

Merita subliniată o realitate particulară, și anume ideea că această biserică este o ctitorie colectivă. Cel mai probabil, stareta Eufrosina Lază, care a condus mănăstirea între anii 1844 - 1888, a avut inițiativa construirii acestei biserici, donând și o anumită sumă de bani, dar la ridicarea ei au contribuit și obștea mănăstirii, dar și o serie de laici care sunt menționați și în Pomelnic.

Biserica „Sf. Ioan Botezătorul”- situația actuală

Biserica are plan dreptunghiular cu o lungime de 20.44m si o latime de 14.21m, avand atasat un pridvor, iar compartimentarea acesteia este una traditional- clasica:

- Pridvor in coltul sud- vestic;
- Pronaos dreptunghiular cu un cafas suprapus separat de naos printr-o arcada masiva;
- Naos cu abside aplatizate “ scobite” in grosimea zidurilor din partea de nord si sud;
- Altar cu proscomidie si diaconicon, sub forma de nise, in arcada, in adancimea zidurilor exterioare.

Biserica a avut de la inceput, un pridvor, parter, exterior si un diaconicon extins din criterii de utilizare, totul realizat din piatra si caramida. Ulterior, peste pridvorul original, s-a realizat turnul-clopotnita din lemn avand deasupra o turla tot din lemn, cu acces din exterior, la inceput pe o scara din lemn, in prezent pe o scara elicoidala metalica. Pe acoperisul lacasului de cult se afla trei turla inalte, din lemn.

Separarea transversala intre functiunile de baza, este realizata prin arcade masive, care preiau cupola de acoperire a naosului prin intermediul a patru pandantivi. Iluminatul natural al lacasului de cult este asigurat prin patru ferestre cu arcade superioare, dispuse in cruce, in axele longitudinal si transversal, una in pronaos, doua in naos si una in altar.

Peretii interiori ai Bisericii "Sf. Ioan Botezatorul" nu au fost pictati imediat dupa ce aceasta a fost ridicata. Numai iconostasul, a fost realizat la scurt timp dupa terminarea zidirii si cel mai probabil dupa pregatirea peretilor pentru pictura prin tencuire si zugravire. Peretii interiori ai Bisericii "Sf. Ioan Botezatorul" au fost pictati in anul 1880 de T. Ioan si D. Iliescu, fapt consemnat si in pisania pictata pe luneta peretelui de nord al proscomidiarului. Textul este redactat in limba romana, cu caractere chirilice: „*Doi presfintiti Arhierei cu numele acestor doi Patrierhi au zugravit cu a lor cheltuiala spre a lor vecinica Pomenire si a altor facatori de bine. Si din condei s-au zugravit de robii lui Dumnezeu T. Zugrav si D. Iliescu polietori. 1880*”. Din acest punct de vedere, pisania zugravilor pictata pe fasa galbena la baza scenelor din Sinaxar, pe peretele de vest al bisericii “Adormirea Maicii Domnului”, in 1882, devine mai confuza la nivelul informatiei: “*Aceasta biserică s-au zugravit cu oloiu de numitii zugravi T. Ioan D. Iliescu la anul 1881*”.

Ambii sunt deci numiti “ Zugravi”.

Perioada imediat urmatoare este lipsita de evenimente majore.

Probabil pictura a fost curatata cu mijloace empirice (spalare cu substante necunoscute) pentru a inlatura depunerile de fum, exteriorul a fost varuit de mai multe ori, iar invelitoarea a fost refacuta, respectandu-se de fiecare data forma originala.

Valoarea ansamblului pictat- Calitati care il particularizeaza sau il prezinta ca pe un unicat in pictura murala a bisericilor din Moldova din secolul al XIX-lea:

1. Programul iconografic redus, dar pastrand temele esentiale pentru transmiterea mesajului teologic-liturgic al unor picturi dintr-o biserică ortodoxă (bolta naos, bolta absida altarului, bolta pronaos);

2. Introducerea unor teme iconografice noi, comparativ cu programele iconografice obisnuite (*Sf. Treime Nou-testamentara* pe conca absidei altarului; *Imaginea Sfantului de hram/ Ioan Botezatorul* pe conca absidei altarului; portretele donatorilor in nisa proscomidiarului; imaginea *Sfintei Ana cu Maica Domnului copil* in conca absidei de nord; numai *Sfinte Mucenite* in locul *Sfintilor Militari*, in absidele laterale; *Tema Zamislirii Maicii Domnului* pe peretele de vest al pronaosului);

3. Semnaturile zugravilor - In nisa proscomidiarului;

4. Stilul realist al picturilor, mai cu seama la nivelul portretelor si al unor detalii metaforice (Sfintii Ioachim si Ana);

5. Cromatica armonioasa, lipsita de tonuri prea vii;

6. Proportii si racursiuri corecte;

7. Ansamblul pictural este unitar, fiind caracteristic pentru picture murala a bisericilor ortodoxed in Romania din cea de-a doua jumatate a secolului al XIX-lea, tradand o anumita conceptie oficiala a Bisericii privitoare la picture religioasa (Ex.: picture murala realizata de Ghe. Tatarescu in Catedrala Mitropolitana din Iasi, sfintita in 1887), chiar daca nivelul artistic al celor doi zugravi de la Varatic nu il egaleaza pe cel al maestrului care a pictat in Romania cca. 50 de biserici.

Iconostasul, a fost realizat la scurt timp dupa ce s-a finalizat lucrarea de zidire a Bisericii "Sf. Ioan Botezatorul", la scurt timp dupa tencuirea si zugravirea interiorului, in asteptarea picturii. Pictura acestuia este realizata in tehnica de ulei, probabil de aceeasi pictori care au realizat si pictura murala, respectiv *T.Zugrav si D.Iliescu poleitor*, 1880.

Catapeteasma se desfasoara pe cinci registre, icoane impartesti, praznicare, Sf.apostoli si Sf. Prooroci pe doua registre, pe care sunt asezate crucea cu molenele respective. Intreg ansamblul este alcatuit din lemn de tei, atat icoanele cat si partile policrome sculptate.

O importantă componentă a decorului este sculptura în lemn care îmbogățește interioarele- bogatele forme volumetrice ce se întâlnesc în spațiile bisericii ortodoxe, decorează iconostasele și nu numai: jilțurile, stranele, tetrapoadele , analoagele, sfeșnicele sau candelabrele, toate purtând amprenta acestui stil.

Totodată catapeteasma tinde să își păstreze un caracter mai mult decorativ, devenind o operă arhitecturală integrată ansamblului interiorului. Sculptura din lemn părăsește predominanța elementului geometric , adoptând motive figurative antropomorfe, vegetale sau zoomorfe. Catapeteasma prezintă un caracter cu totul unitar al operei sculpturale și picturale. Ansamblul se prezintă sub forma unui perete înalt, ce nu închide totuși complet vederea spre altar, elementele sale sunt sculptate în relief înalt, gruntuite, acoperite cu foiță de aur și pictate într-o vie policromie.

Dupa mutarea cimitirului in preajma Bisericii *Schimbarea la fata*, a incetat si functia cimiteriala a Bisericii *Sf. Ioan Botezatorul*.

In partea de sud a bisericii, in imediata apropiere a acesteia, se afla mormantul Veronicai Micle, iubita poetului Mihai Eminescu, acesta fiind singurul mormant care a ramas din vechiul cimitir al manastirii, dupa ce osemintele din celelalte morminte au fost deshumate si depuse in osuarul de sub altarul Bisericii "*Adormirea Maicii Domnului*".

Biserica a fost construita pe un plan dreptunghiular la exterior, iar la interior, in grosimea zidurilor de nord si de sud ale naosului a fost practicata cate o absida cu sageata foarte mica, pentru a reconstitui, impreuna cu absida mult mai mare a altarului, un plan triconc, traditional in bisericile de manastire din Moldova si, dupa modelul adoptat pentru biserica " Adormirea Maicii Domnului", dar simplificat si, intr-un fel, rusticizat.

Spatiul sacru este impartit in altar, naos si pronaos. Naosul este lipsit de turla, spatial sau central fiind acoperit cu o bolta de tip *a vela* in principiu, dar rezolvata empiric.

Peste pronaos a fost construita tot o bolta *a vela*, cu panza dreptunghiulara plasata transversal fata de axul spatiului de acoperit.

Doar la exterior, aceste trei spatii principale din organizarea bisericii sunt marcate volumetric prin cate o turla pe structura din lemn si imbricate, in prezent, in table, al caror aspect, de certa influenta slava, este regasit si la alte biserici din zona (Ex: Biserica Schitului Pocriv, jud. Neamt). Cupolele au forma bulbului de ceapa, cu lanternon, fiecare inaltandu-se pe cate un tambur subtire sip e o baza octogonala.

2.5. *Situatia existenta*.....

Arhitectura

Biserica are plan dreptunghiular cu o lungime de 20.55m si o latime de 10.00m (corpul principal), avand atasat un pridvor, iar compartimentarea acesteia este una traditional- clasica:

- Pridvor in coltul sud- vestic;
- Pronaos dreptunghiular cu un cafas suprapus separat de naos printr-o arcada masiva;
- Naos cu abside aplatizate “ scobite” in grosimea zidurilor din partea de nord si sud;
- Altar cu proscomidie si diaconicon, sub forma de nise, in arcada, in adancimea zidurilor exterioare.

Biserica a avut de la inceput, un pridvor, parter, exterior si un diaconicon extins din criterii de utilizare, totul realizat din piatra si caramida. Ulterior, peste pridvorul original, s-a realizat turnul-clopotnita din lemn avand deasupra o turla tot din lemn, cu acces din exterior, la inceput pe o scara din lemn, in present pe o scara elicoidala metalica. Pe acoperisul lacasului de cult se afla trei turle inalte, din lemn.

Separarea transversala intre functiunile de baza, este realizata prin arcade masive, care preiau cupola de acoperire a naosului prin intermediul a patru pandantivi. Iluminatul natural al lacasului de cult este asigurat prin patru ferestre cu arcade superioare, dispuse in cruce, in axele longitudinal si transversal, una in pronaos, doua in naos si una in altar.

Structura:

Biserica "Sf. Ioan Botezatorul" are o formă regulată în plan fără rosturi de separație. Localul de cult are lungime de 20.44 m și o lățime de 14.21 m. Conform *expertizei tehnice*, structura de rezistență a bisericii este alcătuită din pereți din cărămidă presată plină, de epocă, în grosimi de 1,00- 1,88m. Infrastructura este realizată din fundații de piatră, cu grosimi egale cu cele ale zidurilor suprastructurii. Adâncimea acestora este cuprinsă între -1.50 și 2.00m față de C.T.A. Înălțimea la cornișă este de +6.97m."

Pronaosul este separat de naos printr-o arcadă masivă cu lățimea de 61 cm. Căfasul este delimitat pe verticală de pronaos prin intermediul unui planșeu din lemn. Accesul în căfas se face cu ajutorul unor scări circulare.

Altarul este despărțit de naos printr-un arc care sprijină pe două rezalite. Spațiul altarului este terminat cu absida semicirculară în axul careia se află o fereastră de 1,15 x 2,16 m. În grosimea peretelui de nord este realizată proscomidia, iar accesul către diaconicon, în partea de sud a bisericii, se face prin intermediul unui gol de ușă.

Corpul diaconiconului este o construcție mult mai joasă decât biserica propriu-zisă, cu dimensiuni modeste în plan, grosimea peretilor fiind de numai 50 cm. Adâncimea de fundare a acestuia este mult mai mică în comparație cu cea a restului bisericii. Profilatura cornișei este de același tip cu cea a pridvorului, dar diferită de restul bisericii.

Structura acoperisului bisericii este de tip șarpantă din lemn de brad, cu învelitoare din tablă faltuită zincată. Pe acoperisul lacasului de cult sunt poziționate trei turle înalte realizate din lemn.

Pictura murală:

Conform *Expertizei pentru conservarea- restaurarea picturii murale*:

În sit se identifică mai multe etape de intervenție asupra picturii murale. Dintre acestea, cea mai importantă și radicală intervenție este repictarea suprafețelor interioare în ulei. Lor li se adaugă intervențiile de curățare efectuate de persoane neavizate care au curățat suprafața murală, cauzând subțiri ale peliculei de culoare sau pierderea ei pe diferite zone. Reparații de retus se identifică pe zone izolate la care se adaugă repictarea unor câmpuri murale cu imitație de marmură și plafonul similar căfasului decorat cu serafimi în stil neorealism.

EUROAMIRA
Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE
Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207
Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: RO21648235
Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro
E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com
Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iasi
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iasi

Tehnica de executie:

Pentru decoratia din 1880 a fost adoptata tehnica „ al secco”, cu liant de ulei. Stratul- suport pentru elementele iconografice este reprezentat din zidul de caramida si piatra, fara sistem de armare, peste care a fost aplicat un strat de mortar rugos pe baza de var- nisip. Tonurile de pigment dispersat in ulei au fost aplicate in strat subtire, aproape transparent, si nu prezinta calitati plastice deosebite, ci se pastreaza in modul de reprezentare manierista, de imitare cuminte a modelelor consacrate.

Iconostasul:

Conform *Expertizei pentru conservarea- restaurarea iconostasului:*

Catapeteasma se desfasoara pe cinci registre, icoane imparatesti, praznicare, Sf. Apostoli si Sf. Prooroci pe doua registre, pe care sunt asezate crucea cu molenele respective. Intreg ansamblul este alcatuit din lemn de tei, atat icoanele cat si partile policrome sculptate. Pictura este executata in tehnica de ulei, probabil de aceeasi zugravi care au executat si pictura murala, T.Zugrav si D.Iliescu poleitor, 1880.

Totodata catapeteasma tinde sa isi pastreze un caracter mai mult decorativ, devenind o operă arhitecturală integrată ansamblului interiorului. Sculptura din lemn părăsește predominanța elementului geometric , adoptând motive figurative antropomorfe, vegetale sau zoomorfe. Catapeteasma prezintă un caracter cu totul unitar al operei sculpturale și picturale. Ansamblul se prezintă sub forma unui perete înalt, ce nu închide totuși complet vederea spre altar, elementele sale sunt sculptate în relief înalt, gruntuite, acoperite cu foiță de aur și pictate într-o vie policromie. În cei peste 200 de ani de la crearea sa, iconostasul, ca de altfel întregul complex constructiv al monumentului, a acumulat variate și multiple degradări, a suferit desigur și intervenții de mascare sau de remediere a acestora, intervenții neștiințifice, care au afectat imaginea estetică originală. Referindu-ne la tabloul degradărilor, acestea s-au agravat odată cu trecerea timpului, pregătind astfel terenul pentru alte tipuri de degradări, apărute ca efect inerent. Astfel, atacul insectelor xilofage a generat o slăbire a rezistenței întregii structuri a iconostasului.

Starea constructiei:

Degradari structurale:

Releveul fotografic al degradarilor este prezentat in *Anexa C a Expertizei tehnice*, starea actuala a constructiei fiind relevata vizual si prin sondaje care scot in evidenta:

- fisuri in spaletii de zidarie in zona diaconiconului, vizibile la exterior;
- fisuri verticale la nivelul buiandrugilor in zona pronaosului, vizibile la exterior;
- fisuri verticale la nivelul buiandrugilor in zona pridvorului vizibile la exterior;
- fisuri si crapaturi in cheia arcadei ce separa pronaosul de naos;
- fisuri verticale la nivelul buiandrugilor, in zona naosului, vizibile la interior;
- infiltratii de umezeala in ziduri in zona naosului, vizibile la exterior;
- elemente de sarpanta partial degradate, deformate si cu sectiuni pe alocuri subdimensionate;
- unele elemente ale șarpantei au fost înlocuite în diverse etape de reparații locale, astfel că structura actuală a acoperișului este neomogenă.
- astereala degradata din cauza infiltratiilor de apa;
- tencuiala desprinsa in zona diaconiconului, vizibile la exterior.

Cauzele degradarilor structurale si de finisaj:

- actiunile seismice repetate suferite de constructie, au provocat probabile crapaturi, fisuri acoperite de straturile de tencuieli ulterioare;
- actiunea intemperiiilor sub forma de infiltratii prin invelitoare au condus la degradari ale sarpantei si infiltratii in pereti;
- tasari inegale ale terenului de fundare provocate de infiltratiile de apa la nivelul fundatiilor.

Principalele cauze ale degradarilor la nivelul picturii murale:

- vicii ale tehnicii constructive care au provocat fisuri si fine dislocari ale masivelor de zidarie, in special in zonele vulnerabile- zonele de gol: ferestre, deschideri arcate si bolti;

- deformări ale pereților produse din cauza mișcărilor seismice, variațiilor de umiditate, tasărilor terenului de fundare, care au condus la apariția unui sistem extins de fisuri profunde vizibile asupra picturii;
- umiditatea din ascensiunea capilară favorizată de structura materialelor de zidărie și mecanica panzelor freatice;
- discontinuități la nivelul învelitorii, care au favorizat apariția fenomenelor de umiditate de infiltrație și de condens;
- diferența de temperatură și umiditate cauzate de ciclicitatea anotimpurilor și de modificarea sistemelor diferite de încălzire (inițial sobe de teracotă cu lemn și, ulterior calorifere);
- depuneri de suspensii atmosferice;
- atacul biologic materializat sub forma unor formațiuni microbiologice dezvoltate, în special, pe zonele umbrite, cu o umiditate stagnantă la valori mari;
- metodele de restaurare empirice, realizate anterior.

Principalele cauze ale degradărilor la nivelul iconostasului (extras Expertiza pentru conservarea- restaurarea iconostasului):

- variațiile de umiditate ale microclimatului;
- vicii de tehnică de autor: utilizarea unui strat suport, lemnos, insuficient uscat, pregătirea incorectă a suprafețelor în vederea acoperirii cu foita de aur- argint, sau de culoare;
- intervenții ulterioare, necorespunzătoare, de acoperire a unor mari suprafețe policrome cu straturi succesive de vopsea atât pe verso, cât și pe partea din față;
- atacul xilofag la nivelul componentelor din lemn.

Degradări la nivelul iconostasului:

- desprinderi, până la pierderea definitivă a stratului pictural policrom sau poleit ;
- desprinderi la nivelul sculpturii policrome;
- fragilizarea suportului din lemn, din cauza atacurilor xilofage;

- depuneri aderente: suspensii atmosferice, grasimi etc.

Caracteristici tehnice si parametri specifici obiectivului de investitii:

Investitia propusa are patru componente principale:

- Consolidarea si reabilitarea edificiului- monument istoric;
- Restaurarea/ Conservarea picturii murale;
- Restaurarea/ Conservarea elementelor decorative- catapeteasma
- Constructia unui corp de cladire independent pentru centrala termica si grup sanitar.

Varianta constructiva de realizare a investitiei:

In urma raportului de expertiza tehnica privind „*Punerea in valoare a patrimoniului cultural prin consolidarea si conservarea Bisericii „Sfantul Ioan Botezatorul” din cadrul Ansamblului Manastirii Varatec*” au rezultat un numar de concluzii si recomandari care au stat la baza stabilirii lucrarilor de interventie ce urmeaza a fi efectuate, din punct de vedere structural si arhitectural:

- 1.1 *Consolidarea zidurilor prin utilizarea de tiranti introdusi in galerii orizontale, dispuse in grosimea zldurilor si injectate cu lapte de ciment;*
- 1.2 *Imbunatatirea capacitatii portante a zidariei si protejarea acesteia impotriva infiltratiilor prin realizarea unor injectari hidrofobe perimetrare;*
- 1.3 *Refacerea trotuarelor perimetrare;*
- 1.4 *Realizarea de rigole perimetrare noi;*
- 1.5 *Reparatii si inlocuiri la nivelul sarpantei;*
- 1.6 *Ignifugare si biocidare structura sarpanta;*
- 1.7 *Inlocuirea invelitorii existente din tabla faltuita zincata cu tabla faltuita din cupru;*
- 1.8 *Refacerea pardoselii din dusumea;*
- 1.9 *Inlocuirea tamplariei existente din PVC cu tamplarie din lemn stratificat;*
- 1.10 *Reabilitarea finisajelor exterioare;*
- 1.11 *Reabilitarea finisajelor interioare;*
- 1.12 *Restaurarea picturii murale;*
- 1.13 *Restaurarea iconostasului;*
- 1.14 *Inlocuirea instalatiilor existente;*

1.15 Constructia unui corp de cladire pentru centrala termica si grup sanitar.

NECESITATEA ȘI OPORTUNITATEA INVESTITIEI

Într-o societate din ce în ce mai urbanizată chemarea către mediul rural și stilul de viață rural devine din ce în ce mai puternică. Locuitorii de la orașe se întorc la locurile de origine și la modul de viață simplu al „vremurilor de altădată”. Acestea reprezintă câteva din motivațiile care au determinat o creștere a turismului rural atât în România cât și în numeroase alte părți ale globului. Aceste categorii de turiști acoperă un spectru larg de interese, de la ecoturistul care este interesat de implicarea în protecția și conservarea mediului; agroturistul, interesat să experimenteze stilul de viață al gospodăriilor rurale; turistul activ care se lasă atras de activitățile în aer liber; până la interesele mai generale ale geoturistului care apreciază frumusețea peisajelor, cultura și tradițiile rurale.

Zonele rurale din România prezintă o deosebită importanță din punct de vedere economic, social, dar și din perspectiva dimensiunii, diversității, resurselor naturale și umane pe care le dețin. Din punct de vedere administrativ, spațiul rural românesc cuprinde 2861 de comune. Dezvoltarea economică și socială durabilă a spațiului rural este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale existente și a serviciilor de bază. Infrastructura și serviciile de bază neadecvate constituie principalul element care menține decalajul accentuat dintre zonele rurale și zonele urbane din România și care, cu atât mai mult, reprezintă o piedică în calea egalității de șanse și a dezvoltării socio-economice a zonelor rurale. În analiza nevoilor au fost identificate următoarele aspecte relevante pentru dezvoltarea spațiului rural românesc:

- dezvoltarea infrastructurii de bază și a serviciilor în zonele rurale;
- crearea de locuri de muncă în mediul rural;
- conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale;
- reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială;

Necesitatea și oportunitatea proiectului sunt definite de:

- importanta ansamblului- monument istoric Varatec, din punct de vedere al patrimoniului construit si religios;
- reabilitarea monumentelor de arhitectură;
- protejarea monumentelor de arhitectură.

Oportunitatea investiției este generată de valoarea culturală a ansamblurilor-monument istoric din comuna Agapia, și de importanța acestora în circuitul turistic al județului Neamț.

Obiectivele investiției sunt îmbunătățirea calității culturale și a dotării bisericilor.

Din cele prezentate mai sus rezultă **necesitatea investiției** luând în calcul și următoarele:

- Starea tehnică actuală a obiectivelor de investiții, care este necorespunzătoare din punctul de vedere al asigurării cerințelor esențiale de calitate în construcții, sub multiple aspecte (stabilitatea structurii, eficiența energetică a acestora, starea tehnică a instalațiilor existente, respectarea caracterului arhitectural al clădirilor, etc.), cu implicații negative directe asupra confortului termic și a eficienței utilizării instalațiilor și a spațiilor existente;
- Creșterea imaginii localității;
- Păstrarea și promovarea identității locale;
- Practici tradiționale neexploatate în zonele rurale pentru dezvoltarea de produse cu înaltă valoare adăugată în contextul cererii în creștere la nivel european.

Intocmit,

arh. Mihaela Popiniuc

EUROAMIRA
Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE
Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207
Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: RO21648235
Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro
E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com
Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iași
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iași

BIBLIOGRAFIE.....

Prezentarea critică a bibliografiei generale:

1. Tehnoredactor Ierom. Vartolomeu Bogdan - Monografia „Manastirea Varatic”, Editura Mitropoliei Moldovei si Sucevei, 1986;
2. N. Stoicescu - „Repertoriu bibliografic al localităților și monumentelor medievale din Moldova”, 1974;
3. Grigore Iurașcu - „Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor”
4. C. Buzdugan - „Itinerarii arheologice moldovene”
5. www.wikipedia.org 10.
6. www.manastirea varatic.ro
7. https://doxologia.ro

EUROAMIRA
Noi te îndrumăm spre succes!

S.C. EUROAMIRA S.R.L. – DIVIZIA PROIECTARE
Sediu: Iasi, Calea Chisinaului, Nr. 17, Corp C1, Et. 2, Cam. 207
Nr. Reg. Com. Iasi: J22/1305/2007, C.U.I.: R021648235
Tel.: +40.332/132.180, Fax: +40.374/090.048, Web: euroamira.ro
E-mail: office@euroamira.ro, euroamira@gmail.com
Cont: RO80TREZ4065069XXX013655 Trezoreria Mun. Iasi
RO64BTRLRONCRT0310017101 Banca Transilvania Iasi

ANEXE.....RELEVEU FOTOGRAFIC